

минарето (на десніа долень край на цѣрквата, или—тогавашнята джамія кжмъ рѣката Янтра), намѣрили една гробница и единъ подземень входъ, и—че въ тая гробница сж были намѣрили и мощитѣ Св. Иларіона Моглинскаго; даже се разказва, че въ тая гробница сж были погребени и Бжлгарски Царіе, царици и цареки чада; и—за доказателство на това, служи надгробніа камакъ, който се е намѣрилъ въ тая гробница, ако и не цѣль и до днесъ заварденъ. Спорядъ надписъ-тъ, до нѣйдѣ сжществующъ на тоя подгробень камень, се уразумѣва че тоя надгробень камень го е поставилъ или царицата, сжпруга на царъ Ив. Асѣня II, или—пжкъ отъ нѣкоя негова ближня родственница „благочестива и Христолюбива . . . великаго царѣ И. Асѣнѣ и проч.“ — Буквитѣ на тоя надписъ сж чисто-Бжлгарски и—лесно се прочитатъ, но защото камакъ-тъ не е цѣль, но-почти само до полвина правовѣсно и въ длжжъ заварденъ: то—разумѣва се че и рѣдовѣтъ на надписъ-тъ сж на полвина отмахнати; и спорядъ това, не е възможно да се на цѣло и—съ смисль прочите.—

Увѣрва се при това отъ нѣкои Историци: „че Цѣрквата Св. 40 мѣчен. е былъ Монастирь, „*Велика Лавра*“, и—че въ тая лавра былъ живѣялъ и Геромонахъ Іоаникій, който е былъ представитель въ Слбора джржанъ въ Тжрново срещу Богумилиститѣ въ 1360 год., въ времято на царуванъето на Ивана Александра,—баща на Шинмана III, и—при Патріарха Теодосія Тжрновскаго.—Кога впрочемъ? и—отъ кого тоя Монастирь, или—тая Лавра е былъ развалена до нѣйдѣ, и—преобжрната въ Джамія, или—Теке турско? не е никжкъ възможно да се узнае. Може впрочемъ положително да се кажи: че тая Лавра трѣба да е былъ до нѣйдѣ порутена, и—преобжрната въ „Теке“ (название почти сжщо като „Монастирь“), много пò отсетнѣ, слѣдъ привземанъето на града Тжрново отъ Турцитѣ.—Разказва се ёще че въ тая велика Лавра е было имало една богата Библиотека (разумѣва се пòвече отъ Бжлгарски стари книги), и че тая библиотека сжществовала и—се вардила въ продълженіето на много